

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Víta Rakušana, Petra Gazdíka, Jana Farského, Věry Kovářové, Jany Krutákové a Petra Pávka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

(sněmovní tisk č. 418)

Vláda na své schůzi dne 25. března 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Vláda předně upozorňuje, že návrh zákona obdobného znění byl poslanci předložen opakovaně již v minulosti, a to jako sněmovní tisk č. 543 v 6. volebním období a sněmovní tisky č. 23 a 335 v 7. volebním období, přičemž ke všem těmto návrhům předchozí vlády zaujaly nesouhlasné stanovisko.
2. Vláda je toho názoru, že předložený návrh novely zákona řeší reálně pouze jediný bod procesu odpovědnosti konkrétních úředních a dalších osob za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, a to povinnost vždy uplatňovat nárok na regresní úhradu jemu vzniklé škody na úředních osobách. Tento problém však předložená novela řeší zcela nekonceptně, bez vztahu k dalším právním předpisům, které řeší odpovědnost za škodu úředních osob, přičemž velmi nekonceptně ponechává bez jakéhokoli řešení další související otázky. Odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci by měla být podle názoru vlády upravena komplexněji, v návaznosti na formulace obsažené v zákoně o státní službě a dalších. Z hlediska aplikace zákona o státní službě návrh nebere v úvahu tzv. řetězec velení, kdy subalterní úředníci formálně odpovědní za nezákonné rozhodnutí jsou při svých postupech vázáni interními předpisy a navíc nemusí mít rozhodující vliv na konečný výsledek rozhodovacích procesů.
3. Výčet důvodů hodných zvláštního zřetele do problematiky podle názoru vlády vnáší mnohé výkladové nejasnosti; není například jasné, zda umožňuje posoudit ekonomickou efektivitu vymáhání nebo zda pod rozdílný výklad právní otázky spadá i exces

ve výkladu apod. Vzhledem k tomu, že jde o výčet demonstrativní, bude i nadále platit, že v jednotlivých případech je třeba rozhodovat, zda k uplatnění nároku přikročit či nikoli. Navrhovaná změna je tak spíše formálního charakteru a lze ji považovat za nadbytečnou. Samotná změna z možnosti na povinnost vymáhat regresivní úhradu nezohledňuje, že v případě odpovědnosti státu za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb. stát odpovídá objektivně, zatímco subjekt povinný k regresní úhradě odpovídá pouze za škodu způsobenou svým zaviněním, které musí stát prokázat. Nelze tedy automaticky uzavřít, že ke každému případu, kdy bude státu uloženo hradit poškozenému náhradu škody, nutně koresponduje subjekt, který je státu za tuto škodu odpovědný.

4. Z hlediska očekávaných pozitivních dopadů předkladatelé nijak nekvantifikují, jaký je předpokládaný finanční dopad navrhované úpravy na státní rozpočet, neboť není zřejmé, kolik peněz stát uhradil na základě zákona 82/1998 Sb. osobám postiženým nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, a kolik z těchto peněz by mohlo být předmětem vymáhání regresního nároku a za současné situace vymáháno není. Není tedy zřejmé, kolik finančních prostředků by stát mohl na základě nového znění zákona č. 82/1998 Sb. získat zpět. Dále není předkladateli předložena žádná analýza, prokazující oprávněnost tvrzení o tom, že přínos pro stát z navrhované novely zákona č. 82/1998 Sb. předčí mnohonásobně náklady na vymáhání regresních. Není tak zcela zřejmé, jaké konkrétní důsledky má navrhovaná změna přinést a zda je možné ověřit předpokládané přínosy v případě jejího přijetí.
5. Návrh trpí také legislativně technickými nedostatky, kdy například zcela absentuje ustanovení o účinnosti navrženého zákona, formulace novelizačních bodů neodpovídá ustálené legislativní technice a výčet novel v úvodní větě také není kompletní. V přechodném ustanovení by mělo být obsaženo pravidlo řešící situaci, kdy do doby nabytí účinnosti předmětného návrhu jednoletá promlčecí doba neproběhla a rovněž nelze bez dalšího odkazovat na „§ 34“, neboť přechodné ustanovení se nestane součástí zákona č. 82/1998 Sb. Není ani dán legitimní důvod, proč by promlčecí doba měla být prodlužována až na tři roky, neboť stát nebo územní samosprávný celek by měl být i v roční promlčecí době schopen se rozhodnout, zda bude nebo nebude uplatňovat regresní nárok.